

Lausuntopyyntö / Yliopistojen rahoitusmalli

1. Lausunnonantaja ja lausunnonantajan yhteys henkilön tiedot:

Vastaajien määrä: 1

Yritys / Organisaatio	Sukunimi	Etunimi	Sähköposti
Tampereen yliopisto	Mäntysaari	Päivi	paivi.mantysaari@uta.fi

2. Pidätkö ehdotettua opiskelijapalautteen rahoitustekijän lisäämistä osaksi rahoitusperusteita ja sille ehdotettavaa painoarvoa tarkoituksenmukaisena? Pidätkö rahoituksen laskennan perustaksi valittuja kysymyksiä tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

- Opiskelijapalautteen lisääminen rahoitusmalliin on sinänsä tarkoituksenmukaista. Kysely on kuitenkin otettu käyttöön vasta vuonna 2013 ja sen toteutus on vasta pilottivaiheessa. Kolmen prosentin paino on melko korkea sovellettavaksi jo vuoden 2015 rahoitukseen.

Valitut kolmesta kysymystä ovat tarkoituksenmukaisia. Rahoitusmalli-indikaattoriin ei tule sisällyttää kysymyksiä, jotka on tarkoitettu ensisijaisesti opiskelijan itsearviointiin.

3. Pidätkö ehdotettua opiskelijapalautteen perusteella määräytyvän rahoituksen laskentamekanismia tarkoituksenmukaisena?

Vastaajien määrä: 1

- Kun rahoituksen laskennassa otetaan huomioon syksyllä 2013 ja keväällä 2014 toteutettujen kyselyjen tulokset, tämä tulee viivyttämään yliopistojen rahoituksen laskentaa. Tämä hankaloittaa entisestään yliopistojen talouden suunnittelua. Kun ministeriö ei julkaise Vipusessa kaikkia rahoitusmalliin vaikuttavia tilastoja, yliopistot eivät myöskään itse pysty tekemään ennakkolaskelmia seuraavan vuoden rahoituksesta.

Laskentatapa on muilta osin tarkoituksenmukainen.

Koelaskelmien mukaan vuonna 2013 toteutetun kyselyn tulokset eivät olisi juuri muuttaneet yliopistojen rahoitusjakaumaa. Tämä johtuu pääosin siitä, että jakauma noudattaa pitkälti yliopistojen opiskelijamäärän jakaumaa.

Tulosten kannalta opiskelijoiden vastausprosentti on jopa merkityksellisempi kuin vastausten sisältö. Tämä johtanee jatkossa siihen, että yliopistot määrittelevät vastaamisen opiskelijoille pakolliseksi.

4. Pidätkö ehdotettuja koulutusosion rahoitustekijöiden painoarvojen muutoksia tarkoituksenmukaisina?

Vastaajien määrä: 1

- Näyttää todennäköiseltä, että samat taustatekijät vaikuttavat 55 opintopistettä suorittaneiden määrään, kandidaatin tutkinnon suorittaneiden määrään ja opiskelijapalautteen jakaumaan. Näiden tekijöiden merkitys erillisinä liittyy siihen, miten nopeasti eri tekijät reagoivat tapahtuneisiin muutoksiin. Tutkimäärän voidaan olettaa olevan näistä mittareista hitain, joskaan tästä ei ole varsinaista näyttöä.. On luultavaa, että näiden indikaattorien jakaumien erot tulevat entisestään tasoittumaan. Kandidikyselyn toteuttamistavan tehokkuutta on syytä kehittää ja arvioida, miltä osin se tuo malliin lisäarvoa.

Yliopisto ei pidä periaatteessa suositeltavana, että mallin tekijöitä ja painotuksia muutetaan kesken kauden kovinkaan merkittävästi. Mallin tulee olla ennakoitava.

5. Pidätkö ehdotettua julkaisufoorumin ottamista rahoituksen laskennan perusteeksi, vertaisarvioituille julkaisuille ehdotettua laskentamekanismia ja vuosien 2015-2016 siirtymäkauden käyttöä tarkoituksenmukaisena?

Vastaajien määrä: 1

- On tarkoituksenmukaista pyrkiä kannustamaan julkaisujen laadun ja tieteellisen merkittävyyden lisäämistä. Tästä näkökulmasta julkaisufoorumin käyttö on perusteltua. Toisaalta julkaisufoorumiluokituksen käyttöönotto merkitsee varsin raskaan hallinnollisen prosessin käyttöönottoa, jos sen keskeisin tarkoitus on järjestelmän käyttö rahoitusmallissa.

Julkaisufoorumijärjestelmää ei voi pitää vielä valmiina. Siten siirtymäkauden käyttö on perusteltua. Julkaisufoorumijärjestelmän hallinnollista toteutusta tulee kehittää ja luokittelukriteerien läpinäkyvyyttä parantaa.

Myös julkaisujen moniportainen luokittelu viivyttää rahoitusmallin edellyttämien tietojen keruuta ja prosessointia. Jos alustavienkin rahoituslaskelmien tuottaminen siirtyy myöhään syksyyn, laskelmia ei enää ehditä käyttää hyväksi seuraavan vuoden suunnittelussa ja budjetoinnissa. Mahdollisesti tämä tulee hidastamaan yliopistojen reagointia indikaattorien muutoksiin.

6. Pidätkö siirtymäkauden jälkeistä tutkimuksen laadun vahvempaa korostamista tarkoituksenmukaisena?

Vastaajien määrä: 1

- Tutkimuksen laadun korostaminen on tarkoituksenmukaista. Koska julkaisufoorumijärjestelmä nykyisellään voidaan kuitenkin pitää keskeneräisenä, tulee seurata sen vaikutusta julkaisemiseen ennen kuin pystytään sanomaan, onko sillä haluttua vaikutusta tutkimuksen laatuun.

Yliopistojen voimassaoleva rahoitusmalli on tarkoitettu käytettäväksi kuluvalle tulossopimuskaudella 2013-2016. Rahoitusmallia tulee aina tarkastella kokonaisuutena. Julkaisufoorumin kertomien muutoksia on vaikea arvioida ilman tietoa siitä, minkälaisia muutoksia rahoitusmalliin tehdään vuodesta 2017 alkaen.

7. Pidätkö muiden julkaisutasojen huomioimista rahoitustekijänä ehdotetulla tavalla tarkoituksenmukaisena?

Vastaajien määrä: 1

- Määrittelyjen mukaan luokkiin D ja E rekisteröityjen julkaisujen ei tarvitse täyttää tieteellisen julkaisun kriteereitä. Näiden julkaisujen rekisteröinti yhdenmukaisella ja vertailukelpoisella tavalla tuottaa vaikeuksia, koska luokkiin D ja E voidaan rekisteröidä käytännössä mikä tahansa julkaisu. Tämä ei ole eduksi rahoitusmallin luotettavuuden kannalta. Toisaalta kertomella 0,1 näiden julkaisujen vaikutus rahoitusmalliin ei ole kovin merkittävä. Voidaan epäillä, että tiedonkeruun kustannukset ovat varsin suuret suhteessa tekijän kannustevaikutuksesta saatavaan hyötyyn.

8. Pidätkö tutkimusosioon liittyviä muita ehdotuksia tarkoituksenmukaisena?

Vastaajien määrä: 1

- Julkaisuluokituksen takautuvien muutosten huomioon ottaminen rahoituksen laskennassa lisää rahoituksen laskennan monimutkaisuutta ja vähentää sen läpinäkyvyyttä ja ennakoitavuutta.

Julkaisujen osittaminen vähentää mallin läpinäkyvyyttä. Tampereen yliopisto ei puolla julkaisujen osittamista.

Tampereen yliopisto puoltaa monografiakertoimen käyttöä

9. Pidätkö työryhmän muita ehdotuksia tarkoituksenmukaisina?

Vastaajien määrä: 1

- Opiskelijapalautekyselyn tulokset tulee julkaista Vipusessa.

Rahoitusmallia tulee voida tarkastella kokonaisuutena. Siten myös julkaisufoorumiin ja sen hyödyntämiseen rahoitusmallissa tehtäviä muutoksia tulee pystyä tarkastelemaan osana rahoitusmallin kokonaisuutta.

Tampereen yliopisto pitää erittäin tärkeinä rahoitusmallityöryhmän asettamia tavoitteita, joiden mukaan rahoitusmallin tulee olla selkeä ja läpinäkyvä ja mahdollistaa rahoituksen kohtuullinen ennakkointi. Rahoitusmalli ei ole ainoa käytettävissä oleva ohjauskeino eikä siihen tule sisällyttää kaikkia mahdollisia asioita. Uusien tekijöiden lisäämistä rahoitusmalliin tulee harkita erittäin tarkasti. Mukaan otettavien tekijöiden tietopohjan tulee olla luotettava. Tulee välttää mallin muodostumista monilukuisten painoarvoltaan pienten tekijöiden kokoelmaksi.

10. Muuta lausuttavaa ehdotuksesta rahoitusmallin tarkistamiseksi

Vastaajien määrä: 1

- Kaikki rahoitusmallin perustana olevat tiedot tulisi julkaista Vipunen tietopalvelussa.